

DEBRECZENI FÜGGETLEN ÚJSÁG

ELŐFIZETÉSI ÁR HELYBEN ÉS VIDÉKRE: EGY ÓRA 5 K.,
NEGYEDÉVRE 15 K., FÉLÉVRE 30 K., EGÉSZ ÉVRE 60 K.,
EGYES SZÁM 20 FILLÉR, VASÁRNAP 20 FILLÉR.

POLITIKAI NAPILAP.

FELELŐS SZERKESZTŐ: DR. HEGEDŰS LORÁNT.
KIADÓTULAJDONOSOK: HEGEDŰS ÉS SÁNDOR
IRODALMI ÉS NYOMDAI RÉSZVÉNYTÁRS. PIAC-UTCA 40.

Kossuth Lajos

Ma huszonöt évet gyász borult Magyarországra népe. Ma huszonöt éve örök álmra hunyta le szemét a magyar nép bálványja, Kossuth Lajos.

Akkor egy idegen, osztrák uralom alatt élni siratta Kossuth Lajost, és gyászolta olyan bensőséges, felséges pompával, a minék igazi érzésével, mint földi uralkodót soha. Egy csodálatos nagy együttérzésben dobtak össze a magyar szívek, amikor a magyar történelem legnagyobb alakját elvesztették.

Ma az idegen uralom és minden uralom alól felszabadult magyar nép tekint vissza a negyedszázados gyász-eseményre kegyeletos érzéssel. És amikor visszatekintünk, nem kell szellemet idéznünk, hogy Kossuth Lajos megjelenjék közöttünk. Mert ez a szellem itt élt közöttünk. Nagy lelke, amint elhagyta az anyagalkotta testi börtönt, ide röppent közénk, itt élt és itt töltötte meg a maga szellemével az emberek szívét és lelkét. Az ő szelleme munkált itt közöttünk, hogy ma, halálának huszonötödik évfordulóján az ő országának, Kossuth Lajos magyar népköztársaságának népe köszönhesse a szellemét.

A magyar jobbágy felszabadulása után következett a magyar munkás, a magyar polgárság, a nép egyetemének felszabadítása és az, amit 1849. április 14-én a debreceni nagytemplomban kimondott és kimondatott, azt 1918 október 31-én a magyar nép végrehajtotta. Nincsen már trón, nincsenek Habsburgok e trónon és a királyi korona odakerült, ahova való: a Magyar Nemzeti Múzeumba.

Az ő szelleme, amely a magyar szabadságnak, a magyar köztársaságnak szelleme ezután sem fogja elhagyni az ő magyar népet, az győzelem, szabadság, testveriség ígéretét, amelyeket ő akkor megtestesített, tovább is szent célul ének a magyar nép előtt. Ezért küzd tovább a szabad országban mindenki: legyünk egyenlően emberek, legyünk testvérek. Tünjön el minden válaszfal, amely osztályokra, felekezetre bontott, amely gazdag és szegény közt különbséget teremtett és ne legyen itt más, csak szabad, egymást szerető tagja a magyar nemzetnek.

Ez az ő szelleme, amely huszonöt év előtt Torinóban elhagyta a halottas ágyon a legyöngyült testet és ideköltözött hozzánk és itt lakik közöttünk sohasem öregedő, mindig ifjú tűzben. És ha ma huszonöt év után föltámadna a nagy halott, újból eimondaná: „Leborulok a nemzet nagysága előtt.”

Károly exkirályt kiutasítják Ausztriából

Az osztrák nemzetgyűlés felelősségre vonja az uralkodóházat. — A trónfosztás kérdését a nemzetgyűlés elé terjesztik.

Bécs, márc. 20. Habsburg Károlynak Svájcba való költözéséről a Parlamentarische Korrespondenz a következőket közli:

Az államkormány a volt császárnak kérését kizáróan kijelentette, hogy az udvartartás fentartása és a császári cím megtartása az ország új alaptörvényeivel nem áll összhangban. A nemzetgyűlés Német-Ausztria államformája kérdésében határozatot hozott és ennek közvetlen következménye volna a volt császárnak a saját és az egész Habsburg-ház nevében való önkéntes lemondása. Ez azonban mind mostanáig nem történt meg és ezzel Eckertsau az állami tényekkel ellentétbe helyezkedett. Eckertsaut erről a fölfogásról tájékoztatták.

Azt sem szabad elfelejteni, hogy Német-Ausztria a szomszéd államokkal békében és barátságban akar élni és nem engedheti meg, hogy az ország lakosai a szomszédos köztársaságokkal szemben uralkodói jogokat vindikáljon magának, amelyek országunkat kellemtelen helyzetbe sodorhatnak.

Renner kancellár az exkirály kiutasításáról

Bécs, márc. 20. Renner dr. államkancellár a sajtó képviselői előtt így nyilatkozott az eckertsauai eseményekről:

— A közvélemény nem volt tisztában azzal, hogy a nemzetgyűlésnek a köztársasági államformáról hozott határozata tarthatatlan helyzetet teremtett, mert a volt császár csak a kormányzati ügyekre való beavatkozásról mondott le, nem pedig uralkodó jogairól is. Ha a volt császár ezekről is lemondott volna, úgy a köztársaság nem foglalkozott volna a dologgal. Az azonban lehetetlen állapot, hogy a volt császár, ha szerény udvartartást vezet is, felségnek címezteti magát és ezze la magatartásával a közbékét zavarja.

— Nem egyedül a volt császár személyéről van szó, hanem az egész uralkodóhátról, amelyet a katasztrófaért a felelősség terhel és amely nemzeti határháborút hagyott ránk örökül. Az uralkodóház nem hivatkozhatik arra, hogy az alkotmány értelmében fe-

lelőség nem terheli, mert a 14. szakasszal maga toltta félre az utból az alkotmányt. Ehez járul, hogy az uralkodóház számos tagja katonai téren bűnöket követett el, vagy pedig közönséges hadiszállítási üzletekkel és pénzügyletekkel hívta ki a közvélemény kritikáját. A polgárság valutánk összeomlása folytán súlyos károkat szenvedett, a munkásság jogaiban látta magát veszélyeztetve és a tiszték és hivatalnokok joggal kívánhatják, hogy az uralkodóház eljárása megtorlás nélkül ne maradjon.

Arra a kérdésre, hogy az eckertsauai események a köztársaság biztonságát fenyegetik-e, az államkancellár így válaszolt:

— A bizonytalanságot szorult gazdasági helyzetünk okozza. Az eckertsauai udvartartás rendeletünkbe ütközik. Nem kényszeríthetjük rá az egyesekre a kenyérvet, a husztalan heteket és a fűtetlen szobákat, amikor mások ellnörzés nélkül maradnak. A köztársaság csak egyenlő polgárokat ismer. Senki sem kívánhatja tőlünk, hogy egyes családok részére külön rendőrséget tartunk fenn. A köztársaság csak a nép felségét ismeri el, csak a törvény felségét, de nem ismerheti el egyes személyek felségét.

— Hogy a volt császárt trónvesztettnek fogják-e nyilvánítani, az a nemzetgyűlésre tartozik. A kormány az egész ügyet minden esetre a nemzetgyűlés elé terjesztli.

Az osztrák nem ellenzi az exkirály Svájcba költözését

Bern, március 20. Svájci értesülés szerint Balfour értesítésére adta a svájci szövetség-tanácsnak, hogy a szövetségesek nem tesznek ellenvetést Károly volt császár és király azon kérésével szemben, hogy engedjék meg a Svájcban való letelepedését.

— Minisztertanács. Budapesti tudósítónk táviratozza: A kormány tagjai ma délután 5 órakor Berinkey Dénes elnöklete alatt minisztertanácsra ültek össze, amely éjjel 11 óráig tartott. A minisztertanács folyó ügyeket

APOLLO

Márc. 21—22—23

MARCEL PREVOST

A félszűzek

4 felvonásban.

Főszereplők:

DIANNA KARENNE

ALBERTO KAPORZI

Márc. 21—22—23

Max Pemberton regénye

A banya titka

1. rész

4 felvonásban.

Főszereplők:

FENYŐ EMIL

MCA MELITTA

Márc. 21—22—23

HENRY PORTEN

A két lámpás

dráma 4 felvonásban.

A darabban Henry Porten 36 kétféle toleltében jelenik meg.

Márc. 21—22—23

URANUS

Márc. 21—22—23

HENRY PORTEN

Csuda jó szerelem

4 felvonásban.

Márc. 21—22—23

Vasárnap 3, 5, 7 órakor.

intézet el, továbbá a budapesti szedő-sztrájk ligyével is foglalkozott. A tanácskozás legnagyobb részét a földbirtokreform tárgyalása vette igénybe. Holnap délelőtt újból minisztertanács lesz, melyen folytatják a földbirtokreform tárgyalását.

Debrecen zenei életének jövője

A zeneiskolai igazgatóválasztás kérdéséhez

— Második közlemény —

(P.) Az igazgató-karmesterségről már sokkal komolyabban kell beszélnünk. Egyrészt azért, mert az intenciója igen nemes, másrészt pedig azért, mert tetszetős formája miatt veszedelmes is. E terv mögött zenei vezető-emberünknek egy régi, szép álma várja a valóra-ébredést. Ugyanis vitán felül áll, hogy a zenei kultúra terjesztésének a magas szinten álló oktatás mellett legelsőrangú eszköze a *zenekar* és az *énekkar*. Mindazonáltal ennek a kérdésnek a városi zeneiskolai igazgatósággal való kapcsolatba hozását legalább is tájékoztatásnak kell minősítenünk.

Vessünk csak egy futó pillantást a mi 600 tanulóval bíró intézetünk művészi-, tanügyi- és adminisztratív vezetésébe. Természetesen komoly értelemben vett művészi- és tanügyi vezetést értek. E 600 tanuló kap egy évben mintegy 10,000 órát. Ha az igazgató hetenként 20 órát fordít az órák látogatására, akkor is alig tud egy-egy osztályt félévenként kétszer meglátogatni. S hol van még az adminisztráció ezer gondja, a szülőökkel s más érdeklődőkkel, a felettes hatóságokkal való érintkezés és tárgyalás, a módszeres értekezletek és más tanárkari gyűlések vezetése, a reprezentációval járó teendők s mindezek felett még a folytonos előhaladás a művészet gyakorlati és elméleti ágazataiban, a szakirodalom figyelemmel kísérése s az abban való munkálkodás, a város zenei életének a zeneiskola falain kívüli irányítása? Hát össze lehet ezt az igazgatói állást kapcsolni karmesteri állással? Azt hiszem, mindenki belátja, hogy ez lehetetlen!

Ha most már a karmester teendőit nézzük a zenekari és énekari próbákkal, koncerteken való dirigálással, a színházi opera- és más zenés-előadások ellátásával, akkor meg azt látjuk be, hogy a *karmesteri állást lehetetlen összekapcsolni az iskola-igazgatói állással*. Mert feltételezzük, hogy nem egy kizárólag műkedvelői alakulásra, hanem városi zenekarra gondolnak!

De mindezeknél nagyobb akadály a *képzettség*. A zeneiskola vezetőjének művésznak kell lenni és egyúttal alapos képzettségű pedagógusnak is. Jártassággal kell bírnia a zene minden ágazatában, ismernie kell a már elfogadott és a keletkező új irányzatokat, hogy feltétlenül domináló készséggel érvényt is tudjon szerezni iskolájában annak, amit gyümölcsözőleg fel lehet használni. Mert — mint előző cikkemben már említettem — a zeneiskola a tanítási szabadság mellett is kell, hogy valami pozitív irányt képviseljen. A karmestert készült-sége nem igazgatói állásra képesíti, a zenei művészetnek egészen más ágazatait öleli fel képzettsége.

Azzal az intencióval azonban teljesen egyetértünk, hogy a *zeneiskola legyen zenei életünk központja*. Minden mozgalom onnan induljon ki és sokszoros személyi kapcsolattal köttessék össze a zenekarral és énekkarral, zenekedvelő egyesülettel s a zene népszerűsítését célzó minden művészi és társadalmi egyesüléssel. Így p. o.: a zenekar szellemi vezetője legyen az igazgató, a karnagy pedig az iskola zeneszerzés-tanárja, a zeneiskola művész-tanárjai mint vezető tagok vegyenek részt az együttesekben. Hangversenymester is bizonyára kerülne az intézet tanáraiból. Egyébiránt a *városi zenekar* kérdésével alkalomadtán bővebben fogunk foglalkozni.

Az eddigi tárgyalások során az arra illetékes helyen szóba került az is, hogy *országos zenei nagyságot* kell megnyerni az igazgatói állásra. Miután egészen elfogulatlanul tárgyalják e kérdéseket, sietünk kijelenteni, hogy ezt a tervet *teljes mértékben helyeselljük*.

(A következő közlemény szombati számunkban jelenik meg.)

A románok előre akarják tolni a demarkációs vonalat

Nagyvárad, Arad és Szatmár megszállására készülnek

Nagyszében, márc. 20. Müller dr. svájci újságíró Nagyszébenben beszélgetett Mosoiu tábornokkal, aki kijelentette, hogy *parancsot kaptak Versaillesből a demarkációs vonal továbbbi előrenyomására* és csak azt várják, hogy ezt a parancsot a magyarok is kézhez kapják és *előre fognak nyomulni a Szatmárnémeti—Nagyvárad—Arad vonalig és megszállják a nevezett városokat is*. A tábornok azután szólt *Románia ellenségeiről*, elsősorban a *bolsevizmusról*, mely ellen minden erejükkel küzdeniök kell. A bolsevizmus nagyon nyugtalanítja a román hadvezetőséget, mert mint *Ane-gulecu* alezeredes, az erdélyi román hadsereg sajtóirodájának főnöke mondta, *nagy román-francia hadsereg áll az ukrán határon a bolsevikiek előnyomulásának megakadályozására*. A tábornok még azt is mondta, hogy véleménye szerint *a magyarok aligha egyeznek bele a demarkációs vonal újabb előretolásába, ami súlyos összeütközésre szolgálhat okul*.

A csehek újabb demarkációs vonala

Miskolc, márc. 20. Tegnap megjelent dr. Szentpáli István polgármesternél Mikler Károly, az eperjesi jogakadémia dékánja és közölte, hogy a jogakadémia most már Miskolcra jön. Ezzel kapcsolatban a sárosi zsupánnak Miskolcot közölni a kijelentését hozta a polgármester tudomására. Azelőtt ugyanis a sárosi zsupán több ízben kijelentette a dékán előtt, hogy Miskolcra hiába megy a jogakadémia, mert a csehek ezt a várost is meg fogják szállani. Legutóbb azonban már a zsupán közölte, hogy *Miskolcot a csehek nem fogják megszállani. A tízes bizottság megállapított az újabb demarkációs vonalat, amely Gyöngyös és Eger felett (Eger nem esik bele) és Miskolc felett fog húzódni. Máramaros-sziget belesik a vonalba*.

A nyilatkozat igazolja, hogy most már a csehek maguk sem foglalkoznak azzal a tervvel, hogy Miskolcot megszállják.

Az oláhok kegyetlenkedésel

Az erdélyi magyar vasutasok — mint Kolozsvárról írtentik — a hűségük letévését megtagadták a románoknak. Ezért a románok rendeletet adtak ki, melyben felszólítják a magyar vasutasokat, hogy ha az esküt nem is teszik le, április 1-ig folytassák munkájukat, különben lezárják őket, sztrájk esetén pedig halálbüntetés vár rájuk.

A román megszállás óta teljesen megbízható forrásból érkeznek a hírek, hogy a románok milyen embertelenül pusztítják végig Erdély városait és falvait. Nagyszébenben több családot kiirtottak. Brassó környékén a csendőröket levették és a hóba fektették és megbotozták őket. Kolozsvár környékén, valamint Felvincen vérfürdőt rendeztek, amely-

nek rengetek magyar áldozata lett. Körösfeletőn az oláh katonák Nyitó Sándort darabokra vagdalták, Kolozsvárott a gyermekekre hajtóvadászatot rúndeztek, az erdélyi vasutasokat büntető táborban motoztatják és éhezetik, a zsilyölgyi bányászokat kivégezték, Csucsá környékén az embereken sebet ejtenek és az után besózzák, a zilahi közkórházat gránátüz alá vetik, véresre verték a székelyudvarhelyi diákokat és még tengernyi sok kegyetlenséget hajtottak végre Erdély lakosain. Ezzel szemben a külföld előtt állandóan úgy tüntetik fel a kérdést, mintha a magyarok brutáltságai kényszerítenék őket arra, hogy „indokolt” esetekben fegyveresen lépjenek fel. A külföldi sajtót állandóan hazug rágalomokkal halmozják el irányunkban és lelketlen agitációjuk következtében az entente és semleges államok lapjai állandóan koholt és nyilvánvalóan hazug híreket közölnek a megszállott Erdélyről.

Mosó-vállalatot akar létesíteni a város

Megszerzi a Szalvator-kórház és anyaggyártó gépeit

A közéletmezési bizottság attól az eszmétől vezettetve, hogy Debrecen lakosságán segítsen, azt a javaslatot tette a néptanácshoz, adjon engedélyt a közéletmezési bizottságnak, hogy *a Hrabéczy-féle gőzmosó és festőüzemet*, amely most árverésre kerül, a közéletmezési bizottság *350,000 koronáért vegye meg az ingatlanal együtt* s a gépek fölhasználásával más telephelyen *nagy mosó, tisztító és festőüzemet nyithasson*, az ingatlant pedig a város adja el. Tekintettel a nagy fehérmű- hiányra egy ilyen városi vállalatnak létesítését feltétlenül szükségesnek tartja a bizottság.

Az ügyet ma *rendkívüli néptanács* tárgyalta, amelynek ülésén *Handler Gyula* kormánybiztos emökölt. Az előterjesztés *Zöld József* tb. tanácsnok, a közéletmezési bizottság vezetője ismertette.

Bessenyei Lajos nem tartja ajánalónak a vételt, a város pénzügyi helyzetét sem tartja arra alkalmasnak, hogy ilyen beruházásokat tegyen és rentábilisnak sem tartja a dolgot.

Magoss György dr. főügyész is ellenzi a vételt, de indítványozza, hogy *a Szalvator-kórház és a katonai anyagraktár hasonló intézményeit szerezzé meg a város*.

Aczél Géza főmérnök és *Szepessy Albert* tanácsstag *a megvétel mellett* szólaltak föl és különösen *Szepessy Albert* és *Sterbinszky László* tanácsstag a vállalat megszerzésének szükségességére mutattak rá, valamint arra, hogy a gépek használhatók s maga a szakértő, aki a gépeket megvizsgálta, kijelentette, hogy amennyiben a város befektetéseket hajlandó tenni, a város 1000 korona napi bruttó bevételt tud produkálni, amiből levonva a legmagasabb kiadási összeget, napi 600 koronát, *naponként 400 korona tiszta haszna* maradna a városnak. Itt *nem szocializálásról van szó*, hanem arról, hogy egy *üzemet* létesítsen a város. *A házipénztár költségvetését sem terhelné meg*, mert a közellátási vállalat a tiszta hasznából venné meg az ingatlant és a vállalatot. A tiszta hasznat ugyan a közgyűlés egy *népszanatórium* létesítésére szavazta meg, azonban ez már *tárgyatlan lett*, mert az elmene-kült nagy urak kastélyait, így a volt urakodó gödöllői kastélyát és egyéb ilyen nagyuri kastélyokat fogják e célra fölhasználni.

Szepessy Albert a kormánybiztos ama megjegyzésére, hogy nem elsőrangban fontos a gallér és kezelt viselés, viszont megjegyezte, hogy miután eddig már hozzászoktaták az embereket a gallér viseléshez, a forradalomban ne fokozza lt, hanem inkább emelje az igényeket.

— **Szedősztrájk Budapesten.** Budapesti tudósítónk táviratozza: A nyomdász-szakszervezet béremelési kéréssel fordult a nyomdatulajdonosokhoz, mire az Országos Árszabály Bizottságban megindultak a tárgyalások és napok óta folynak a szakszervezet és a munkaadók között. Megállapodás azonban nem jött létre, úgy, hogy a munkások ma délben 12 órakor kimondták a sztrájkot és beszüntették a munkát. Ennek folytán Budapesten csak az „Uj Szó” és a „Déli Horlap” jelentek meg, míg „Az Est”, a „Magyarország” és a többi estilap már nem jelent meg. Miután megegyezés nem jött létre délután sem a reggeli lapok sem fognak megjelenni.

— **A városi tisztviselők fölemelt családi pótléka.** A belügyminiszter ma értesítette a város tanácsát, hogy a fölemelt családi pótlékot jóváhagyta. Így a tisztviselők és alkalmazottak nemcsak gyermekeik után, hanem a feleségeik után is megkapják a családi pótlékot és pedig április 1-én január 1-ig visszamenőleg. A tanács az egyes ügyosztály főnököket felhívja, hogy a bejelentéseket a leg-sürgősebben terjesszék be. A belügyminiszter értesítette még a várost, hogy amennyiben a házi pénztár kellő pénzzel nem rendelkezik, a családi pótlékok, illetve különbözetek kifizetésére nagyobb előleget bocsát a város rendelkezésére.

— **A cseh földbirtokreform.** Prágából táviratozzák: A kisajátítási törvényről tegnap folytatott tárgyalások során a szociáldemokraták kész tervet terjesztettek elő, amelyben követelték, hogy a földbirtokokat 60 hektártól kezdve sajátítsák ki. Az agráriusok ezzel szemben követelték, hogy a kisajátítás csak 250 hektárnál kezdődjék.

— **A gazdák álatainak legeltetése.** A debreceni állattartó gazdák egyrésze azzal a kéréssel fordult a városi tanácshoz, engedje meg, hogy állataikat már most kihajtsák a Hortobágyra, mert takarmány egyáltalán nincsen s annak a veszélynek vannak kitéve, hogy állataik elpusztulnak éhen. A tanács a kérelmet ilyen formában nem teljesítette, mert a Hortobágy földje még puha és nedves és ha most od kihajtanák az állatokat, azok összetörnek a gyepet, elpusztítanak a legelőt és kaszálót és milliók — menő károkat okoznának. Kimondta azonban a tanács, hogy megengedi a Hortobágyon való legeltetést már április 1-től megengedi, addig pedig felhívja a Gazdasági egyesületet jelentse be, kik azok a gazdák, akiknek nincs takarmányuk s ezeknek már most engedélyt ad a legeltetésre és pedig akként, hogy a város keleti részén lakó gazdák az erdei legelőre, a város többi részén levők a Hortobágy folyótól keletre fekvő magasabb legelő területen.

— **A lengyel-cseh vasúti forgalom.** Krakóból táviratozzák: A lengyel-cseh tárgyalások a sziléziai rendszeres forgalom helyreállításáról kedvező eredménnyel végződtek. A lengyel vasutak Oderbergig fognak közlekedni, mert a cseh-szlovák megbizottak ellenzték azt az indítványt, hogy a lengyel vasutak cseh-szlovák területen haladjanak Bécs felé. A legközelebbi napokban megindul a január óta szünetelő posta-forgalom is.

— **Ki kell szedni a burgonyát a földből.** A népkormány rendeletet adott ki, amelyben elrendelte, hogy az 1918. évi kiszedetlen burgonyát mindenki kiszedni tartozik április 5-ig és a földet gazdasági művelésre alkalmassá kell tennie. Ha valaki kellő mukerővel nem rendelkezik, az Országos Közélemezési Hivatal kiszedeti a burgonyát, vagy élelmet ad a munkásoknak. A kiszedett burgonya mennyiségét a házi és gazdaság szükséglet levonásával a községi előjárásnak be kell jelenteni. A burgonyát az illetékes szervek veszik meg. Aki a rendeletnek nem tesz eleget, az érzékeny büntetéssel sújtják.

— **A debreceni zálogház föntartása.** Debrecenben ez idő szerint csak egy zálogház van és pedig az, amelyet a Debreceni Takarékszövetkezet tartott fenn. A Takarékszövetkezet azonban ezt az üzletét most megszüntette. Miután a mai viszonyok közt a szegényebb emberek és igen sok menekült is nagyon rá van szorulva kölcsönökre, a városi tanács mai üléséből megkereste a Takarékszövetkezet igazgatóját, hogy a zálogházat tartsa tovább is üzemben addig is, míg a néptanács dönt abban a kérdésben, hogy vajjon a zálogüzletet átveszi-e a város és fentartja-e tovább.

— **Arrigi lezuhant.** Brúxból táviratozzák: Arrigi, az ismert Német-osztrák tábori pilóta, Charvazban, Bilin közelében csekély magasságból lezuhant repülőgéppel. A gép elpusztult a bennülőeknek nem történt bajuk. Arrigi most akarta eladni gépét a cseh-szlovák kormánynak, amely 150.000 koronát kínált érte. A szerencsétlenül végződött repülés próbaut lett volna, amelyre Arrigi a cseh kormány kívánságára vállalkozott. A gép Prágában szállt föl és Bodenbach felé tartott. Ez a hír magyarázata annak a minapi hírnak, mely szerint egy állítólag német-osztrák kétfedelű repülőgép lezuhant, amit a cseh lapok tendenciózusan úgy adtak elő, mintha a gép lezuhanását a német-osztrák kormánynak valamely összeesküvés idézte volna elő.

— **A földműves tanács** f. hó 23-án vasárnap délelőtt 10 órakor a Polgári és Gazdakar hílységében ülést tart.

— **A csehek kiutasították Zólyom megyéből a magyar vasutasokat.** Miskolcra jelenti tudósítónk: Napokkal ezelőtt szomorú, kétségbeesést hirdető vonat érkezett Fülek felől Miskolcra. Esővert, recsegő, korhadt deszkájú marha-vaggonokban menekült magyar vasutascsaládok érkeztek ide. A hosszú, hetven vagonból álló vonatban harmincöt zólyomi vasutascsalád didereg szomorúan. Minden család két vaggont kapott. Az egyiket lakásnak használják, a másikban cök-mókjukat őrzik. Tíz nap óta vannak itt, de nem tudnak lakást szerezni. Elbeszélték, hogy tíz nappal ezelőtt vonathoz rakták őket Zólyombesztecén a csehek. Huszonnégy órát engedtek az elköltözködésre. Mindenkét elűztek, aki magyar, Besztercebányától végig az egész Felvidéken, mert szükségük volt a vasutasok lakásaira. Beállították hozzájuk, mehetnek, azt mondták, nincs szükségük rájuk. Még jó, hogy két-két vaggont bocsájtottak rendelkezésükre, volt hova felrakni kevéske butoraikat. A menekült vasutasokat valószínűleg Tiszadobra viszik és ott a nemrégén kifosztott Andrassy-kastélyban fogják elhelyezni őket. A menekült vasutasok addig tovább is a miskolci pályaudvaron lévő vagonokban fognak lakni.

— **Mindenkit érdekel a szerelem és házasság élet izgató problémája,** amelyről a Csábítás titkai címmel fog beszélni Porzolt Kálmán március 25-iki egyetlen, szenzációs előadásán. Érthető, hogy valósággal ostromolják a jegyekért a Színházi Figaró jegyirodáját.

**A „DEBRECZENI FÜGGETLEN UJSÁG”
NYOMDÁJA**
vállal és készit
mindennemű nyomdai munkát
gyorsan és izléses kivitelben.
TELEFON 18.

— **Jutalom a Szent István dreadnought elsüllyesztéséért.** Bécsből jelentik: A Secolo jelentése szerint a római legfelsőbb tengerészeti tanács annak a rendeletnek alapján, hogy a hadihajók elsüllyesztéséért az illető hajó értékének két százalékát kifizetik az elsüllyesztő hajó legénységének, megállapította, hogy a Szent István dreadnought elsüllyesztéséért 1.300.000 líra jár annak a torpedó-rombolónak, amely a hajót elsüllyesztette és ennek megfelelőleg a parancsnoknak 650.000 lírát, a legénységnek pedig egyenkint 28.000 lírát fizettek ki.

— **Keresek 2 vagy 3 szobás nyaralót a nagyerdőn, esetleg valamelyik kertségben.**

— **Lucernamag, répamagvak, fűmagvak,** konyhakerti magvak legjobb minőségben Kontsek Gézánál kaphatók.

— **Eladó három szép női kalap, egy pár flu öltöny, 8 éves leánynak való használt ruhák, azonkívül egy hat éves leánynak való új selyem ruha. Megtekinthető Bika hérláz II. emelet, 2. ajtó.**

SZÍNHÁZ

HÉSOR

Csokonai-színház

PÉNTEK: Becsület, munkáselekedés. Börtenszünet.

SZOMBAT: Rab Mátyás, operett. A) bérlet. Délután: Kis szeleburdi, operett.

VASÁRNAP: Rab Mátyás, operett. Délután: Becsület, szimfónia.

Vigaszínház

PÉNTEK: Mágus Miska, operett.

SZOMBAT: Az ötven éves férfi, szimfónia.

Délután: Az ötven éves férfi.

VASÁRNAP: Az ötven éves férfi, szimfónia.

Délután: Favorit, operett.

Az ötvenéves férfi. Érdekes problémát sikerülten dolgozott föl *Hajós Sándor* ebben a darabjában, amely a téma feldolgozásában és beállításában is egyik legjobb irodalmi munkája a szerzőnek. Érdekes jellemek, érdekes és izgató jelenetek teszik a színpadra nézve és értékesé „Az ötvenéves férfit”. Az előadás a legjobb drámai előadások közé tartozik, amelyben a társulat a darabot bemutatta. Az ötven éves férfi alakját, ifj. Boglár Lászlót Kiss Ferenc, a társulatnak ez a kiváló tehetségű művésze játszotta meg. Főfogásban s megjelenítésben olyan elsőrangban igaz alakot teremtett, amelyben az életben mozgó alakot a színpadon át látnunk kell. Beszéde, mozdulata természetesen és mindig emberileg igaz volt. Sikere is igaz, őszinte és nagy volt. Teljes elismeréssel kell megemlékeznünk *Szigei Ida* Juditjáról. Közvetlen és művészi volt s ami különben ki kell emelni náia: rendkívül szépen beszél magyarul. Kiemelkedően szép alakítás volt *László Gyula* id. Boglár-ja, amelyben László elismert művészetének minden kiváltsága érvényesült. Kedvesen és elismerésre méltó tudással játszotta meg *Klárka* szerepét *Szemere Nelly*, akinek fejlődő művészi tehetsége minden szép reményt jogosulttá tesz. *Borosnyay Kató*, akinek művészetét már hosszabb ideje nélkülöztük, ma ismét mérőron szép sikert aratott. Nagyon jó volt *Oláh Ferenc* Pongrácz István-ja, *Zitahy Pál* elegáns fiatal gróf volt. A rendezésért *László Gyula* elismerés illeti. (—)

Porzolt Kálmán rendkívül érdekes cikket írt a debreceni közönségnek a Színházi Figaró ma pénteken megjelenő feltűnést keltő új számába.

A színházi iroda írel. A becstlet A Csokonai színházban ma bérletszűnetben A becstlet kerül színre munkáseleadásban. — Mágnás Miska. A Vigszínházban ma kedvelt és népszerű Mágnás Miska operett kerül színre. Rolla grófnőt Görög Olga, Marcsát Zöldhelyi Anna játssza. — Az ötvenéves férfi. Szombaton a Vigszínházban délután mérsékelt helyárakkal este rendes helyárakkal Az ötvenéves férfi szenzációs sikerű című ujdonság kerül színre. — Szombaton a Csokonai színházban délután a Favorit operett, este A bérletben a Rab Mátyás operett kerül színre.

A félszüzek. Marcel Prevost regényét filmen mutatja be az Apollo ma pénteken. A főszerepeket Diona Kareme egy pompázó szépségű olasz filmdiva és Alberto Caponzi a sokoldalú filmszínész játsszák, a felvételeket az olasz Ambrosio filmgyár készítette.

A kék lámpás a legújabb Henny Porten attrakció. Egészen különleges stílusú filmdarab ez. Paul Lindau híres regényéből került. Megrázó haátssal, szinte zolaimé mélységű naturalizmussal mutatja be a nagy város festett erkölcsű éjjeli életét. Henny Poten kiváló a főszerepben. Ma pénteken mutatja be az Arany Bika Mozi.

Henny Porten legújabb vigjáték szerepében a „Csuda jó a szerelem” című négy felvonásos vigjátékban ma pénteken az Uranusban lép fel.

A bánva titka. Max Pemberton világhírű regényét filmen ma mutatja be az Urania.

SPORT

A „Debreceni Nyomdász Sport Club” football-szakosztályának intézősége ez uton is felkéri tagjait, hogy ma, pénteken este 7 órára a Kis-Debrecen vendéglő külön helyiségében teljes számban jelenjenek meg.

Az egészség könyvtára.

- I. Elischer. Az anyaság higiéniája — 3.—
- II. Schwartz. A gyermek lelki világából — 3.—
- III. Vámosy. A mérgezésekről — 4.—
- IV. Maszák. A tuberkulózis — 2.50
- V. Bókay. A gyermekről — 3.—
- VI. Preisicff. Az angolkórság — 2.50
- VII. Berend. A szoptatás — 3.—
- IX. Csapodi. Az ember szeme — 3.—
- X. Horváth. A szép test — 2.50
- XI. Orté. Alkoholizmus és felvilágosítás — 2.50
- XII. „ Levél kis hugomhoz — 4.—

10% felár. Kapható:

Hegedüs és Sándor

irodalmi és nyomdai részvénytársaság
könyvkereskedésében Piac-utca 34. sz.

Könyvtárakat és egyes könyveket legmagasabb árban vásárol

ACZÉL HENRIK

modern antikváriuma
Eiső Takarékpólya.

Kívánatra házhoz megyek megtekinteni.

Telefon 575.

UJDONSÁGOK!

KRUDY GYULA

új regénye:

AZ UTITÁRS.

Ára 7 korona.
10% felár.

MOLY TAMÁS

BOX

Tizenhét novella.
Ára 10 korona.

TÖRÖK GYULA

A HÁLSZEMŐ HÁROM FIA.

A nemrég elhunyt kitűnő író legértettebb és legművészebb novellái.

Ára 9 korona.

SZABÓ ENDRE

forradalmi versei

VILLÁMLÁSOK.

Ára 9 korona.

Új, szenzációs könyv!

Menekülés a szibériai fogságból

Japánon és Anglián keresztül.

Két magyar katonatiszt viszontagságai.

Írta:

BOKOR ERVIN dr.

A szerző egy Verne-regényt megszegve érdekességgel mondja el szibériai hadifogságának s onnan kalandos menekülésének történetét.

Ára 28 korona.

A császár szerelmei

a Madame Sans Gêne érdekfeszítő előadásai a Magyar Színházban ráterelték a közönség figyelmét Napoleon intím viszonyaira. Ezzel szinte időszertelen jelent meg »A Társaság« kiadásában

FREDERIC MASSON

NAPOLEON ÉS A NŐK

c. rendkívül érdekfeszítő könyve CSETÉNYI ERZSI fordításában.

Ára 12 korona.

10% felár.

Kaphatók:

HEGEDÜS ÉS SÁNDOR

irodalmi és nyomdai részvénytársaság könyvkereskedésében Piac-utca 34. szám.

Kultúra és Tudomány kötetei, kötve.

- Slaby—Kreuzer. A szikratávíró — 4.—
- Kant-breviarium — 5.—
- Rodin beszélgetései a művészetéről — 4.—
- Széchenyi eszmevilága II. — 3.50
- Strachey. A francia irod. főirányai — 4.50
- Bury. A gondolatszabadság története — 5.50
- Pollard. Anglia története — 4.50
- Croce. Az esztétika alapelemei — 4.50
- Durkheim. A szociológia módszere — 6.—
- Geréb. A római kultúra — 4.50
- Enyvvári. Filozófiai szótár — 5.50
- Balanyi. Világpolitika — 6.50
- Faguet Emil. A kontárság kultusza — 9.—

10% felár. Kaphatók:

Hegedüs és Sándor

irodalmi és nyomdai részvénytársaság
könyvkereskedésében Piac-utca 34. sz.

Apróhirdetések.

Apró hirdetések egyszeri közlése 10 szög 3 korona, minden további szó 20 szög. Vasár- és ünnepnapokon 10 szög 3 korona, minden további szó 30 szög. Kévr betűkkel nyomottak kétszeresen számíthatók.

Aranyat-észtejt.

brilliantokat, hármfőjű ezüst és aranyékszereket (szárnyas-ékszereket) és egyéb tárgyakat a legmagasabb árban vásárolunk. — Wachtelara hármfőjű és éjszakai. Stalner Mihály Szóchenyi-u. 10. szám.

Wagni, vasalni ajánlom az urakhoz. Lippai Zsuzsika, Hajó-u. 12. sz.

Arany

tárgyat aranya, ezüstje, ékszere, vagy zálogjegyve von eladó. hívja meg Frémert. Arany Bika-bérház 3.

Franciai lakás

azonnali beköltözésre, a szoba teljes komforttal, Debrecenhez közeli faluban nagy területtel eladó. Dező, Maróthy-utca 19.

30 korona párja

férfi és női elsőrendű bőrbakancs valódi keményfalelennel. — Gyermekbakkancs 26 kor. — Gummifalennel tozavó, tanulócipő, férfi, női és gyermek házi cipők 12 K. Magyarországi készítésű 35 kor.

Schäfer Miksa

Budapest, I. Döbrentei-tér 4.

Lapkihordó

szeszonyokat jó kitartással felvesz a kiadóhivatal. u u

Kiadó

haszonbérbe a Diószegi-uton a mézshomoktégla-gyár mellett 4 darabban összesen 3 hold teljes termésben levő szőlő darabonként külön-külön is, gyümölcsfákkal és 3 hold szántóföldel veteménynek, 2 szobás lakással. Értekezhetni Debreczeni Gazdák Bankjánál Kossuth-utca 17. szám.

Filozófiai írók tára gyűjteménye.

- I. kötet. Descartes — 6.80
- II. » Schopenhauer — 9.80
- III. » Hume — 5.60
- IV. » Taine — 7.80
- VIII. » Kant prolegomenái — 6.60
- IX. » Kant, a tiszta ész kritikája — 28.—
- X. » Platon vál. művei I. kötet — 8.60
- XI. » „ » II. kötet — 8.—
- XII. » Diderot vál. filozófiai művei I. kötet — 7.—
- XIII. » Diderot vál. filozófiai művei II. kötet — 17.30
- XV. » Alexander, Diderot tanulmányok — 8.—
- XVI. » Sebestyén, A cinikusok — 6.—
- XVII. » Schopenhauer, az akarat szabadságáról — 6.60
- XVIII. » Spinoza, Tractatus theologicopolitikus — 8.20
- XIX. » Schwegler, a bölcselet története — 22.—
- XX. » Leibniz. Értekezések — 6.80
- XXI. » Berkeley — 7.20
- XXII. » Platon vál. művei III. köt. — 6.70
- XXIII. » Nietzsche. A tragédia eredete — 8.40
- XXIV. » Morus. Utopia — 8.—
- XXV. » Pascal. Gondolatok — 10.20
- XXVI. » Condillac. Értekezés az érzetekről — 9.60
- XXVII. » Giordano Bruno párbeszédei — 10.60
- XXVIII. » Aristoteles. A lélekről — 5.30
- XXIX. » Spinoza etikája — 26.—

10% felár. Kapható:

HEGEDÜS ÉS SÁNDOR

irodalmi és nyomdai részvénytársaság
könyvkereskedésében Piac-utca 34. sz.

Nyomatott Hegedüs és Sándor irodalmi és nyomdai r. t. könyvnyomdájában Debreczen, Piac-utca 49.

M. H. HEGEDÜS ÉS SÁNDOR
IRODALMI ÉS NYOMDAI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

230.